

ELŐFIZETÉS

NYELV:
Egy évre 24 koronát,
Egy hónapra 2 koronát

VIDÉKEK:
Egy évre 28 koronát,
Egy hónapra 3 k. 40 f.

HÍRDETÉS:
Egy sorban 20 koronát,
Egy sorban 2 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG:

Arad és csanádi egyesült
vasúti palotájában.
TELEFON-SZÁM: 127.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
Közút 16herceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 121.

Arad, 1915.

FŐMUNKÁSTY: STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, január 28.

Győzelmeink az uzsoki hágónál.

Budapest. (Hivatalos). A főhadiszállás jelenti:

Ung felső völgyében ellenséget uzsoki hágó mindkét oldalán határmagaslatokon elfoglalt állásából tegnap kivertük. Ezzel három napi haro után ismét birtokunkba jutott Kárpátok egyik legfontosabb hágója, amelynek birtokáért hadjárat folyamán már többször elkeseredett küzdelem folyt és amelyet oroszok január elseje óta megszállva tartottak, különösen jól megerősítették és több egymás mögött készített előnyös állásban szívesen védtek.

Uzsoki hágótól északnyugatra ugyiszintén Latorca és Nagyg völgyében harcok még tartanak.

Nyugat-Galiciában és Lengyelországban hóvihar miatt csak mérsékelt tüzerharo folyt. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség-sajtóosztálya.)

Németek győzelme Craonnál.

Berlin. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Nieuportnál és Ypernél csak tüzer-ségi harcok folytak.

Cuinchynél, Labassetól délkeletre ellenség megkísérelte a hó huszonötökén, tőle elfoglalt hadállások visszafoglalását. Fáradtsága hiábavaló volt, támadás tüzelésünkben összeomlott.

Craonni magaslatokon folyó harcok, amelyeket már tegnap jelentettük, teljes sikerre vezettek. Franciákat La Crehvé—Finttől nyugatra és Hurtebisetől keletre levő magaslati állásaikból kivertük és magaslati terep déli lejtőjéről leszorítottuk. Szász katonák egyezernegyszáz méternyi szélességű arcvonalon több támaszpontot rohammal elfoglaltak, nyolcszázhatvanöt sebesületen franciát elfogtak, nyolc gépfegyvert, egy utászraktárt és sok egyéb hadianyagot zsákmányoltak.

St. Micheltől délkeletre csapataink a franciáknak egy támaszpontját elfoglalták. Franciák ellentámadásai sikertelenek maradtak.

Vogézekben nagy a hó, ami mozgásainkat lassítja.

Keleti hadszíntér:

Oroszoknak Gumbinnentől északkeletre ellenünk intézett támadása nem haladt előre. Helyenkint az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett.

Lengyelországban nincs változás. Legtöbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség-sajtóosztálya.)

A harminc és feles pokol.

Arad, január 27.

Boszorkányságnak nézi a babona hajló orosz egy és más dolgunkat, a melylyel az ő számbeli tulsulya nem bír megküzdeni. Huszárjaink vörös ördögök lettek, a kiknek félelmetes vitézsége mellett feketére homályosult a kozákok régi nimbusza. A kozák annyira gyöngének bizonyult különben a háboruban, hogy a harc-térről már vissza is vezényelték őket csendőr-szolgálatra, utcai zavargókat kancsukázni, agyontaposni.

Hasonló földöntuli hatalmat tulajdonít az orosz a mi harminc és feles motorütegeinknek. A mi azoktól jó és a mit azok művelnek, annak nem lehet emberkéz az eredete. Ötszáz méternyi körben osztják a halált a harminc és felesek, és a nagyszerűségük nemcsak a belga várak megvívásánál bizonyult be, de az orosz lövő-árkok elleni harcban. Egy orosz tiszt, a kinek egy ilyen gránát tüze két karját és lábát vitte el, haldokolva is azt kérte a mi katonáinktól, hogy mutassanak neki ilyen harminc és feles mozsarat. Mikor meglátta, halált adott az istennek, hogy ilyen mozsarak vannak: „mi azt hittük, hogy a kik ezeket a borzalmas lövegeket küldik, az ördög-gel cimborálnak.”

Valaha az ördög művének hitték az első gőzhajót és a sátán szövetségének az első embert, a ki léghajón a felhők közelébe emelkedett. A falusi tanulatlan nép boszorkányságnak tartja a telegráfdrót, a telefon dolgát. Szóval: a gyengébbek és a tudatlannok előtt mindig az látszik ördögi munkának, a mivel a technika, vagy az energia az emberi munka teljesítő képessége fölé tud emelkedni.

Ha meggondoljuk, milyen óriási számbeli tulerővel, a municiónak milyen töméntelen bőségével kellett a mi seregeinknek megküzdeni, milyen nehézségeken tulesni, a mialatt az oroszokat föl tudták tartóztatni és amig odajutottak, hogy a sikeres védekezésből győzelmes támadásokba mehettek át: egy percig magunk is titkos erők segítésére, közreműködésére gondolunk. De a következő percben a titok nem titok előttünk. A személyes bátorságnak, a harci öntudatnak az a foka, amely nemcsak a huszároknak, hanem a hadsereg tulnyomó részében dolgozik, egyesítve a hadi technika megannyi, éles elmével és évtizedes szorgalommal készített eszközével, — ezek együttvéve megszerzik a fölényt a kétszeres, háromszoros tulerővel szemben, ép ugy, mint a hogy egy ember a dinamógép segítségével huszszoros erőt tud kifejteni, és mint a hogy kis furógépek óriási sziklákat tudnak repeszteni.

A mi harminc és felesünk joggal lehetnek rémei az ellenségnek. Olyan tegyverek ezek, a minők a világ minden hadseregei között csak a mieinknek vannak. A háboru a nemzetek önfentartó eszközévé lett és a háborura való készülődés tökéletessége adott biztos alapot valamely nemzet sorsának. A harminc és feles motorágyukat a készítőik zseniálitása ép arra készítette, hogy a nyers erőnek, a millió-számra hajszolt tömegekkel szemben az ész és ügyesség hatalmát érvényesítsék és segítsék győzelemre.

Ezt azonban az orosz katonáknak, a faragatlan muzsiknak, a cserkesznek, a tatárnak, a kalmuknak bajos

lenne megmagyarázni. Maradjanak meg ők abban a hitben, hogy a mi katonáink ördögök és a mi ágyú őriásaink a pokol szerszámai. De az ördög és a pokol is a Teremtő rendelése; arra való, hogy a bűnt, a gonoszságot megdöntse, az elvetemedettséget megvezekeltesse. Az ördögöket és a poklokat szabadítja az Uristen a cár hadserege ellen, a melyet a legoosmányabb szándékok, a tehetetlen hódítás eszközéül küldött ellenünk. Száz és százszor halottal vezekelték már az oroszok: ha még nem elégezték meg, jöjjön a folytatása.

Elvesztették a franciák bizalmukat.

(A béke siettetése. — Anglia elköszarta az idegen tőkét.)

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Basel—Stockholm, január 27.

Borzalmas harc az Argonneokban.

BERLIN. A Vossische Zeitung jelenti Koppenhágából: A National Tidende párisi jelentése szerint Hartmansweckerkopfnál és az Argonneokban igen makacs harcok folynak. A Wattweilertől északra elterülő erdőkben rettenetes harc dühög a január 20-ára virradó éjszaka óta. A németeknek sikerült Hitzstein kastély romjait meghódítani, tovább azonban nem nyomultak.

Joffre a francia veszteségekről.

Krisztánia. Az Aftenposten jelenti Párisból: A nyugati fronton még mindig tart az esős időjárás. A futóárkok tele vannak vízzel. Joffre a közönség figyelmét újból a német komünikék helytelen adataira irányítja, a francia veszteségeket illetőleg. A franciák veszteséggel korántsem oly magok, mint a hogy a németek állítják. Az utolsó hónapok minden harcában a franciák veszteségei kicsinyek voltak.

A párisi lapok áttekintő cikkeiben azt állítják, hogy az entente-szövetségesek állásai kedvezőek.

Páris már nem bízik.

Basel. Párisból jelentik: Jules Delafosse képviselő az Echo de Paris vezércikkében a közönségtől bizalmat és türelmet kér. Panaszolja, hogy sokaknak, különösen asszonyoknak nincs lelki erejük. Ezek gondolják meg, hogy Franciaországnak főleg pszichológikus harcot kell vívnia Németországgal, amelyben a tartóbb fog győzni. Aki részvétet mutat a harcok felett s kemény sorsuk felett panaszodik, ezzel a hadsereg lelki erejét gyengíti hozzájárul a háború kinyújtásához. A haza megmentéséről van most szó. A németek által diktálható béke nem fogja a tulajdon zartalan birtokát biztosítani — mint azt egyes orosz hazafiak mondják — hanem következménye a szisztematikus kisajátítás lesz. Az egoizmus deprimáló szuggeszióit, amelyek egyöztetésre vezetnek, már is kihasználják olyan emberek, akik magukat franciáknak nevezik, valójában azonban Németország érdekeit képviselik. Ezek bebeszélnek a társalgásba, leverő hatású dolgokat mondanak, a háború borzalmaikat emlegetik s végül is békekötést tanácsolnak.

Szemtanu a helgolandi tengeri csatáról.

Amsterdam. A Tyjdenben egy halászgőzös kapitánya a következőképen mondja el a helgolandi tengeri ütközetet:

— Helgolandtól északnyugatra hirtelen zembefjöttek velük a csatahajók. A torpedó-

zuzók irtózatosan lövöldöztek és egészen körülvették a hajókat. A lövedékek közvetlen közelükben esapódtak le. Gyorsan elsiettünk a lövedékből és mikor nagy füstfelhő felszállt, láttuk, hogy az egyik csatahajó ég, a másikat egészen körülveszik a torpadózuzók. Boldogan fellelegzettünk, mikor távolabb jutottunk.

Idegen tőkék lefogalása Angliában.

Stockholm. Londonból jelentik, hogy az angol kormány az összes idegen angolországi tőkét állami felügyelet alá helyezte. A rendelet indokolása szerint ezzel az intézkedéssel is a háború lehetőleg gyorsabb befejezését akarják elősegíteni.

Anglia hadi költsége.

Basel. Anglia eddigi hadi kiadásai kétszáz millió font sterling.

Katonai diktatura Portugáliában.

Lisszabon: Az egész kormány lemondott. Az összes tárcákat Castró tábornok vette át. A Daily Chronicle szerint az egész tisztikar átadta kardját.

Ellentétek Japán és Ausztrália közt.

Kopenhága. Tokióban elterjedt hírek szerint Ausztrália csapatokat akar küldeni a japánok által megszállt Csendes tengeri német gyarmatokra, nem akarván tűrni ezeknek állandó japán megszállását.

Románia barátsága mellettünk.

Háború kell az olasz radikálisoknak. Betörné az oroszok Moldvába? —

Távirati tudósítás.

Bukarest—Róma, január 27.

Románia megnyugtató kijelentése a szövetséges kormányokról.

Bukarest. A román kormány megbizta bécsi és berlini követeit, hogy jelentsék ki, hogy Románia nagyrabcsüli Németország és az osztrák-magyar monarchia barátságát.

Carp a komoly román áramlatról.

Bukarest. Carp, az ismert nevű román politikus egy magyar újságíró előtt a következő nyilatkozatot tette: — Romániában kétféle áramlat van. Az egyik a telheccelt utca, amelynek álma Erdély, a komolyabb fértitábor azonban Bessarabiát akarja, amelyben mástól millió román lakik és amelyet száz év előtt kiszakítottak testünkől. Ehhez tartozom magam is. A kettős szövetség győzelmét kétségtelennek tartom.

Az entente már nem számít Romániára.

MILANO. Párisból jelentik: Clemenceau lapjában támadja Delcassét és kijelenti, hogy Romániáról tévedés volt azt hinni, hogy az entente barátaik közé tartozik. Tisza István gróf a románsággal megegyezésen dolgozik és ezzel sikerre vezette politikáját. Clemenceau cikke végül sürgeti a japánok segítségét.

Olasz radikálisok háborút kívánnak.

Berlin. A Lokalanzeiger jelenti Romából, hogy a radikális párt tegnapi értekezletén ki-mondta, hogy Olaszország beavatkozását fogja követelni a háborúba.

Franciaország csábítja Olaszországot.

Köln, január 27. A Kölnische Zeitung szerint a Perzeveransa figyelemreméltó cikkel száll szembe Franciaország csábításaival, melyekkel Olaszországot a maga pártjára akarja hódítani. Ezt a munkát most fokozott intenzitással üzik, mert a hármass entente az a veszély fenyegeti, hogy Olaszország és Románia egymás közötti, valamint a két államnak a közép-európai hatalmakkal folytatott tárgyalásai a háború végéig tartó olasz és román semlegességet fogják eredményezni. Franciaország célja az, hogy Olaszországot a háborúba kerve, segítségét igénybe véve gyengítse, mert mostan bizony Olaszország olyan erős, hogy Franciaország számára a jövőre veszélyt jelent. Olaszországnak azonban csak arra kell gondolnia, hogy Franciaország a libiai háború alatt milyen magatartást tanúsított, nyomban helyes ítélete lesz a mostani udvarlások értékéről.

A Corriere a monarchia ellen.

Róma. Berchtold gróf lemondása várva-várt alkalmat ad a Corriere della Serának, hogy Ausztria ellen szitson hangulatot és hogy olvasóiban azt a hitet keltsse, mintha az osztrák-magyar monarchia minthelyt csak képes lesz rá, háborút akarna indítani Olaszország ellen. A heclap a következőket írja: „Nem szabad engednünk, hogy a háború befejezést nyerjen anélkül, hogy megoldást találtunk volna Ausztriával szemben levő problémákra és a míg nem teremtünk olyan új helyzetet, a mely minket kielégít s megnyugtát. A háború összes európai következményeivel (?) eltöltö a korábbi szövetségek kérdését. Az európai egyensúly, vagy az, amit annak neveznek, más alapokkal fog birni és új érdekeken, új végecélokra nyugszik majd, amelyek a háború előttiéktől lényegesen különbözhetnek. Szükséges ezért, hogy idajekkorán gondoskodjunk, mielőtt még olyan események történének, amelyekkel szemben tehetetlennek mutatkozik a mi szétszórt akciónk. Nem hiszünk benne, hogy Ausztria-Magyarország békésen, saját jószántából megadja nekünk azt az elégtételt, amelyet országunk vár és amelyre szüksége van. A oszárának és a monarchia irányítóinak mindig olyan korlátolt látókörük volt a valóság iránt (!) hogy teljesen jogosnak látszik a fenti hipotézis. Akárhogy is áll a dolog, a mi részünkről szükséges, hogy ne csak éberek legyünk, de tevékenyek és elhatározottak is. Nemzeti biztonságunk, nemzetközi jövőnk van a kockán. Ha Ausztria saját veszélyének lehetőségétől vezetné magát, vagy ami még rosszabb, ha közvetlen veszély arra kényszerítene, hogy békéért könyörögjön Szentpéterváron, mi történének akkor Olaszország állásával? Ausztria Németország beleegyezésével vagy a nélkül, — ránk nézve még rosszabb, ha Németország beleegyezésével — bizonyos pillanatban áldozatot hozhatna a teljes katasztrófa elkerüléséhez, miközben kielégíti Oroszországot. Ilyen esetben mi rendkívül súlyos helyzetben lennénk, ha diplomáciai uton megegyezésekkel és szerződésekkel nem gondoskodtunk előre, hogy legnagyobb érdekeinket és aspirációinkat garantálják. Ezért hirdettük mindig, hogy Olaszországnak a katonain kívül még egy pozitív és szolid diplomáciai előkészítésre is szüksége van. Egyik pillanatról a másikra nagy események lephetnek meg. Biztosítottuk magunkat minden eshetőségre? ma senkivel sem szövetségünk, elszigetelten állunk itt; de ez az elkülönülés egy napon végzetessé válhat, ha a harcban álló hatalmak egy része békét kötne. A nemzetnek nem szabad a véletlenre, vagy szerencsére bíznia magát.”

Oroszok betörnek Romániába?

Szófia. A Kambana jelenti, hogy az oroszok bukovinai és besszarábiai csapatmozdulataiból azt lehet következtetni, hogy Szulinát akarják elfoglalni és Moldvaországba szándékoznak betörni.

Az oroszok kudarcra Bulgáriában.

Pétervár. A Rjetsch szerint az orosz kormány ismét eredménytelenül kéri Bulgáriától csapatszállításra engedélyt.

Gyűlöli az orosz katonát a galíciai russzofileket.

(Beszélgetés a przemysli földesurral. — Nem főznek az orosz katonáknak. — Huszonhárom millió lengyel egyesülése.)

— Az Aradi Közlöny fővárosi tudósítójától.

Budapest, január 27.

Egy vagyonszoros lengyel ur, a ki gyakorlatot nem folytató ügyvéd a nagy kiterjedésű birtokán gazdálkodott Przemysl közelében, hónapokon át tartózkodott az oroszok által megszállva tartott galíciai területen és csak néhány nap előtt menekült el Lembergől. Elményeit, tapasztalatait elmondta az Aradi Közlöny fővárosi tudósítójának. Előadása feltétlenül megbízható és különösen azért értékes és becse mert tájékozottságánál fogva figyelmünket sok olyan körülményre hívja fel, a mely eddig ismeretlen volt előttünk. Az ügyvéd a következőket mondotta el:

— Azt természetesen méltóztatik tudni, hogy Bobrinszky gróf egész Galiciának fő kormányzója. A Slovo Polskie egyik friss száma szerint — a mely egyébként itt van nálam — az orosz kormány Rodziewicz udvari tanácsosa nevezte ki Bobrinszky mellé az összes galíciai állami javak igazgatójának. Az állami javak kétféle: ötszáz ezer hold földet jelentenek (Galiciának egy harmada) s évenként négy millió forintot jövedelmeznek. Bizonyára tudják azt, hogy a cár elrendelte az összes osztrák-magyar és német alattvalók magánvagyonának elkobzását. Az orosz kormányzat birtokába vette az állami telefont, a középületeket, az egyes városok rendőrtisztviselőit elmozdította s helyükbe az Ochraha emberei jöttek.

— Már csak az említett dolgok miatt is érthető a rendkívül deprimált hangulat a galíciai lakosság között. Valótlán tehát az oroszok között az az állítás, amely oly gyakran hangzott, hogy a galíciai cingyelek rendkívül meg vannak elégedve az új állapotokkal. És itt mindjárt megjegyzem, hogy az oroszok egyáltalában nem érzik biztonságban magukat.

— Többször beszélgettem Dragomirov kapitánnyal, aki úgy nyilatkozott előttem, hogy az orosz katonatisztek véleménye szerint a háború nem sokáig fog tartani és a vége csak a status quo lehet. A tisztek véleménye szerint ez egy gazdasági háború és egyik félnek sem lehet területelhódítás célja. Ettől függetlenül azonban Oroszország már csak azért sem tarthatná meg Galiciát, mert ezzel főleg évenként négy millió forintot veszítene. Feltéve, hogy Oroszország teljesen győztesen kerülne ki a háborúból és el fogja foglalni nemcsak Galiciát, de Német-Lengyelországot is, a legzavarosabb szituációba kerülne. Mert így módon a huszonhárom millió lengyel együttes egészét képezne s így Oroszország harminchat millió ukrán lakosságával együtt magához ragadhatná a hatalmat Oroszországban.

A megszállott Galiciában, különösen a falvakban, rendkívül szomorú állapotok uralkodnak. A nép ugyszólván éhezik. Nincs só, nincs cukor, nem teremthetők elő a leggyorsabb élelmiszerek sem, kivéve a burgonyát. Ugy a lakosság, mint az orosz katonaság körében éhínség dühög. Az orosz katonák mindenütt rabolnak. Azok, akik helyükön maradtak, még elég jól járnak, mert a lakott házakban kevesebbet pusztítottak.

— Az orosz katonaságnak Nyugat-Galiciában ugyszólván nincs tréje. Vannak ugyan

kétkerékű kocsik, de ezeken kizárólag muni-
ciót szállítanak s így a katonaság rá van
utalva a rablásra. A katonák számára Nyu-
gat-Galiciában nem is főznek. Minden katoná
természetben kap lisztet, húst, a mit a la-
kóknál süttetnek meg. Egyes ezernél szí-
gorúan tiltják az alkoholt. Egyes pa-
rancsnokok annyira ellenségei az alkoholnak,
hogy a rekvirált pálinkát és bort kiöntetik az
utcaira. Az orosz katonaság, azt mondhatnám,
kizárólag falvakban rabol, a városban nem.
Igy például Lembergben sem gazdálkodott.

— Az oroszok részéről nagy agitáció fo-
lyik a lakosság körében. Ügynökök járnak a
falvakat, mindenütt népjóléti intézményeket és
szabadságot ígérnek a cár nevében. Az agitá-
ció céljaira szerették volna felhasználni a ga-
líciai lapokat, de ezek a hazug hangulat kel-
tésére nem vállalkoztak.

Érdekes és bizonyára újság önök
előtt, hogy az orosz legénység men-
nyire gyűlöli a galíciai russzofileket.
Az agyonsanyargatott közkatonák ab-
ban a hitben élnek, hogy a háború a
russzofil mozgalom érdekében tört ki.
Nem ajánlom a parasztoknak, hogy na-
gyon hivatkozzanak russzofil voltukra,
mert nem egyszer láttam, a mikor orosz
katonák csak azért lökdöste meg fegy-
verével a földművest, mert büszkén hi-
vatkozott arra, hogy ő russzofil.

— Asszonygyalázások is történtek, de
nem olyan nagy számban, mint a hogy azt a
publikum hiszi.

— Most pedig beszéljünk egy kicsit spe-
ciálisan Lembergről. Egy színházban és egy
tánchelyiségben játszanak, tehát nem olyan
szomorú az élet, mint sokan gondolják. A leg-
nagyobb baj az, hogy kevés kávéháza van és a
tűz, mert nagy a kőszénhiány. A szegények
élelmiszere népkonyhákat állítottak fel, az
egyes kerületi kapitányságokon pedig ingyen
osztogatják az élelmiszereket. Még az ott ma-
radt nyugdíjasok és tisztek feleségeiről is tör-
lént gondoskodás. A nyugdíjasok és a tisztek
feleségei illetményük 33 százalékát kapják,
hogy ehon ne hajljanak. Lembergben különö-
sen azóta nyomott a hangulat, mióta a pro-
klamációban szabadságot ígérő cár a lengyel
középiszkolákat megreformálta. A gimnáziumok-
ban a kötelező tanítási nyelv az orosz. Csak
olyan tanárok taníthatnak, a kik előbb az orosz
nyelvből vizagát tettek. Az orosz nyelv erő-
szakolása miatt az iskolák természetesen csak-
nem üresek.

Elhalasztják a képviselő választá-
sokat. Budapestről jelentik: A Politikai
Hiradó jelenti: Ha a háború tavaszig
is eltart, akkor a képviselőválasztá-
sokat elhalasztják és a jelenlegi man-
dátumokat törvénnyel meghosszab-
bitják.

A külügyminiszter a királynál. Buda-
pestről jelentik: A Bud. Tud. jelenti, hogy
Burián István báró külügyminiszter ma reggel
két órakor hosszabb ideig tartó kihallga-
táson jelent meg Schönbrunnban a királynál.

Mit ígérnek az oroszok a magyaroknak?

(Humoros kiáltvány a lövészárkokban.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 27.

Egy huszártiszt, aki most érkezett haza
Aradra az északi haroterről, érdekes dokumen-
tumát hozta az oroszok kétszínű és nagyon is
átlátszó mesterkedésének. A cár rabszolgái, a
kanesuka, Szibéria, pogromok harájának had-
vezérei a háború kitörése óta azt éneklék a
lengyelek, a zsidók, a rutének, a románok,
magyarok fülébe, hogy szabadságot hoznak nekik,
„felszabadítják” őket. Az orosz „felszaba-
dítás” áldásait azóta már bőséggel megis-
merték: felégett városok és falvak, meggya-
lázott asszonyok, keresztrefésített zsidók, kí-
rabort kastélyok, Pétervárra szállított műka-
csok bizonyítják Varsótól Bártfáig, Insterburg-
tól Máramaroszigetig az orosz „szabadság”
rövid uralmát.

Nincs már olyan naiv russzofil sem, aki-
nek a keze ökölbe ne szorulna, ha orosz sza-
badság-ígéretekről hall, csak maguk az orosz
vezetők hisznek még mindig együgyű vakság-
gal abban, hogy amit fegyverrel nem tudnak
megszerezni, az egy-két neveltséges irázistól az
ölkébe hull. Amerre dorékat katonáink járnak,
mindenhol ott találják az orosz maszlágot:
gépírással, valami nyelvtanból szedett magyar-
sággal szövegezett felhívást, amelyen nincs
aláírás, nincs semmi, csak komikus, hazug és
amellet kétszínű hitgetetés.

A még orosz repülőgépek mutatkoztak —
ujabban már nagyon elfogytak az orosz repü-
lők — a levegőből szórják a magyar csapatok
közé a bárgyú írást tucatjával, mostanában pe-
dig ott „telejtik” minden lövészárokban, a
melyből sturmoló magyar bakák kiverik az
orozt, minden faluból, a melyből vitéz osa-
pataink elől ki kell takarodniuk. Nagyon jel-
lemző és nagyon kétségbeesett helyzetre vall,
hogy az oroszok már csak így remélnék ered-
ményt elérni, olyan mulattató csábításokkal, a
melyeknek a leggyorsabb ember sem ug-
rik be.

A vidám kiáltvány, igazi oroszos magyar-
sággal megtogalmazott eredeti szövegében, a
következő:

Magyarok!

Az Osztrák Birodalom Németországgal
együtt kijelentett Oroszországnak háborút és
mind a kettőt beletört az orosz földre.

A vitéz orosz hadsereg nemcsak meg-
verte az osztrák és német seregeket az egész
vonalon, de kidobta is őket Oroszországból;
azután átment utánuk az osztrák és német
hadakon túl és most győztesen megy Budape-
st, Bécs, Krakó, Berlin felé. Italia, Lem-
berg, Jareoslav és néhány Németországi vá-
ros már a Nagy Orosz Cár birtokában
vannak.

Mikor a győző oroszok átmennek a Kár-
pátokon túl és meghódítják Przemyslet, ék
lesznek az egész osztrák-magyar birodalom-
nak az urai.

Magyarok! A ti szép hazátoknak és ti
maguknak sorsa van a ti kezitekben. Mi-
kor ti küzdetek az osztrák-német érdekért,
ti játszatok a ti seregeitekkel. Hetven év e-
szé, ti küzdöttetek már egyszer az osztrák-
okkal, de sajnos, akkor Oroszország szö-
veges viszonyban volt az osztrák birodalom-
mal, segített neki és Debrecen mellett
hosszu időre betemetve volt a magyar füg-
getlenség. Ez volt nagy történelmi hiba,
ekért Oroszország drágán fizetett. A je-

len háborúban az orosz hadsereg ezt a hibát kijöbbitani fogja s a magyaroknak függetlenségét és szabadságot hoz.

A szabadság órája ütött már! Itt az idő, most vagy soha! Fogjátok a fegyvert az oroszokkal együtt és az osztrák-német járom lesz megsemmisítve.

Az oroszok nem akarják Magyarországot meghódítani. Oroszország a nélkül is igen nagy. Magyarország az oroszoknak nem kell. Semmit a mi jogosan a magyarokké a győző oroszok nem vesznek el tőlük. De a magyarok kötelessége segíteni az oroszoknak, hogy a német járom tönkre lesz téve.

Eljen a szabad, független Magyarország!
Eljen a nagy Oroszország!

Katonáink persze jót nevetnek az olyan naivitáson, hogy „Budapest, Bécs, Krakó, Berlin felé” jár az az orosz, akit a Kárpátokban, Bukovinában és Varsó előtt ök döngöztnek már hetek óta. Éppoly mulatságos ez a hancegés, mint a függetlenség és szabadság ígérete a legstótebb szolgálásban vergődő oroszok részéről. És a ravasz oroszok nem is tagadják meg magukat: azt ígéri, hogy semmit, ami „jogosan” a miénk, el nem vesznek tőlünk. Persze „jogosan” az lenne a miénk, amit kegyesen engedélyeznek! Hanem vitéz katonáink nem is maradnak adósak az ilyen perfid és komikus csábításra: az orosz katonák hátán mutatják meg, hogy itt minden jogosan a miénk, magyaroké!

Oroszok tulereje oroszok tehetetlensége.

— Ungból fut az ellenség. — Varsó alatt a németek. — Ellopott könyöradományok. —

Hivatalos távirati tudósítás. —

Berlin—Stockholm, január 27.

Nem tudják az oroszok tulerejüket kihasználni.

Berlin. *Stockholmból* jelentik: A londoni *Westminster Gazette* feltűnést keltett cikkét közöl moszkvai tudósítójának tőlából az orosz hadsereg helyzetéről:

A tudósító azt írja, hogy Oroszországban sohase tápláltak annyira optimisztikus reményeket a háború kimenetelét illetőleg, mint Angliában. Az angol és a francia sajtó eddig hánisan volt a helyzetről informálva. A nagy vezérkar Pétervárott és a harcéri vezérkar Lengyelországban sohase tettek olyan ígéreteket, amilyenekről az angol lapokban szó volt. A tudósító beszélgetett egy magasrangú orosz vezérkari tiszttel, aki felvilágosításokkal szolgált arról, hogy miért volt a háború eddigi kimenetele az oroszokra nézve kedvezőtlen. A vezérkari tiszt ezt azokra a hátrányos faktórokra vezeti vissza, amelyek nem voltak előreláthatók. Elsősorban illik ez a lengyelországi vasúti összeköttetésre, amely stratégiai szempontból teljesen csődöt mondott.

Egy másik magasrangú katonai autoritás a következőket mondja az újságitónak:

„Egy milliós hadseregnek elsősorban elegendő területre van szüksége, hogy manőverozhasson s hogy frontja keletben kifejlődhessen. Szüksége van továbbá megfelelő széles frontra; hogy az összeköttetéseket, amelyek a nagyságának megfelelnek, megvédhesse. Egy milliós hadseregnek, amely egy másik sereget be akar keríteni, meg van az az előnye, hogy harc vonalát meghosszabbíthatja, anélkül, hogy egyes pontokon hégagok támadnának. Ha tehát Oroszországnak olyan kiváló vasúti összeköttetése volna, mint amilyen felett a németek rendelkeznek, akkor a harc vonalát bármelyik ponton megerősíthetné, még mielőtt a bekerített ellenség bármily ellenmozdulatot tehetne. Nekünk azonban nem voltak vasútjaink. Az ellenség vasútvonalai több pontból indultak ki, a miénk azonban csupán Varsóból. A legkisebb kísérelés, amely a mi megkerítésünkre irányulna, azonnal elvágna az összeköttetéseket. A „zsák” amelyet Lengyelország az Osovice melletti erődítéstől északon és a Visztula és a San egybetorkollása képez, a legrosszabb háttér egy milliós hadsereg számára, amelynek mozgás: szabadságra van szüksége. Teljesen céltalan óriási területről beszélni, ha ez a terület egyáltalán nem tud fejlődni és így nem lehet kihasználni. A mostani harcér olyan terület, ahol egy hadsereg, amelynek Lengyelországot kell védenie, vagy ott manőveroznia és az ellenséget kiszorítani, folyton nagyobbodó és szaporodó csapatait fel nem használhatja.”

Pesszimisták lettek az angolok.

Berlin. Rotterdamból jelentik: A *Times* tudósítójának sikerült engedélyt kapnia a Varsótól nyugatra eső harcér megtekintésére. A

távirat, amelyben benyomásait ismerteti lapjával, rendkívül pesszimisztikusan ítéli meg az oroszok további operációinak sorsát. A tudósító kijelenti, hogy gondolni se lehet arra, hogy a németeket több hónapi nehéz és véres küzdelem előtt hadállásaikból elzavarják. Orosz részről a tudósító véleménye szerint nem várható a tavasz előtt nevezetesebb haditény, miután az oroszok csapatmozdulatait a hideg és a métermagas hó rendkívül hátráltatja.

Kedvező a németek helyzete.

Stockholm. A *Stockholms Dagblad* írja a háborús helyzetről: Azok számára, akik a küzdő erők viszonyát ismerik, nyilvánvaló, hogy a látszólag eredménytelen harcok, melyek keleten és nyugaton folynak, általánosságban a németek előnyére fejlődhetnek ki. Az a körülmény, hogy a németek egy rendkívül erős és komoly offenzívát könnyűszerrel vertek vissza nyugaton és ugyanakkor erélyes támadással előretolták állásaikat, csaknem az egész fronton azt mutatja, hogy a szövetségesek viszonylagosan elég szerény célját, hogy a németeket Franciaországból és Belgiumból kiűzzék, csekély siker biztatja. A jelenlegi eredmények a keleti hadszíntéren olyanok, ami az elvesztett és nyert földterületeket illeti, hogy a nyereség és veszteség Németország, Ausztria-Magyarország és Oroszország között teljesen kiegyenlíti egymást. Meg kell jegyezni azonban, hogy a német-osztrák-magyar hadsereg helyzete sokkal kedvezőbb.

Varsó közelében a németek.

Krakó. A „*Nova Reformá*”-nak jelentik Posenen át Varsóból: Az osztrák magyar és német csapatok a rossz idő ellenére már alig ágyulótávolságra állanak Varsó külső erődítől. Varsó lakosai tömegesen menekülnek Bialystok irányába.

Azt hiszik, hogy az oroszok hamarosan ki fogják őríteni Radomot, ahol már jól lehet hallani az ágyuk tüzetését.

Berlin. A Visztulától nyugatra kisebb harcok folynak. Borzímownál a németek lassan előrehaladnak. A Miawa elleni kelet-porosországi orosz támadások összeomlottak.

London: A *Daily Mail* jelenti Pétervárról, hogy a németek szövetségeikkel különösen a Bzura—Rawka vonalon és a Nida vonalon támadnak, ily módon gátolva meg az orosz offen-

zívát Szilézia ellen. Mindkét fél sokat szenvedett és erősen elsáncolta magát. A helyzet valószínűen változatlan marad, amíg az időjárásban nem áll be változás.

Oroszok pusztulása Bukovinában.

Rotterdam. A *Daily Mail* bukaresti tudósítója jelenti lapjának, hogy az oroszok elpusztították a jakobéni vasúti állomást. A jakobéni ütközetben egy egész orosz ezred elpusztult. A legénység legnagyobb része meghalt, vagy megsebesült.

A *Morningpost* bukaresti levelezője azt jelenti, hogy az oroszok bukovinai offenzívája péntek óta megakadt, mert az osztrák-magyar hadsereg nagyon heves ellentámadást intézett ellenük. *Jakobéninél* az oroszok veszteséget szenvedtek és visszahúzódtak *Pozsorita* felé.

Az oroszok bukovinai hadállásaikra igen nagy súlyt helyeznek és ezért három turkesztáni gyalogezreddel és két lovasozreddel megerősítették oitani csapataikat.

Rotterdam. A *Novoje Vremja* az oroszok bukovinai visszavonulását annak tulajdonítja, hogy az osztrák-magyar csapatokat Dornavatra körül megerősítették.

Menekülő oroszok üldözése a Kárpátokban.

Ungvár. Csontosnál csapataink támadása meglepte az oroszokat, akik hanyat-homlok menekültek és ágyut, trént, municiót, felszerelést, gépfegyvert, ruházatot hagytak hátra. Csapataink üldözik a menekülő ellenséget.

Orosz hivatalos jelentés.

Berlin. A kopenhágai *Politiken* pétervári távirat alapján közli az orosz nagyvezérkarnak január 23-án kiadott jelentését:

— Az alsó Visztula balpartján — mondja többek között a jelentés — harcunk érintkezésben van az ellenséggel. Egyes pontokon kisebb csatározások voltak. A többi szakaszon január 22-én aránylag nyugalom volt. csak egyes helyeken tartott tovább a harc megszakadt gyalogsági és ágyutüz.

— Az ellenség erősebb gyalogsággal, amelyet tűzéréség támogatott, Kirlibábanál megtámadta frontunkat, de január 21-ikén reggelig a mi seregünk megtartotta minden hadállását. A kárpáti szorosokban nagyon nagy hóviharak dühöngenek.

Ellopták a varsóiaknak gyűjtött adományokat.

BERLIN. A varsói lapok írják: A polgári komité, amely egész Oroszországból adományokat gyűjtött a szükségét szenvedőknek, kényszerűve volt bejelenteni a hatóságoknak, hogy a már régóta avizált élelmiszeres waggonküldemények nem érkeztek meg. A közlekedésügyi miniszterium a Visztulavasut mellék vonalain Korelben és Brzeskben vizsgálatot indított és megállapította, hogy ezeken az állomásokon több „eltelejtett” waggont rejtegetnek, amelyeket már szeptember hónapban szállítottak Varsó felé.

Orosz bírák Kelet-Galiciában.

Berlin. Varsói újságok szerint az ottani hatóságok kérvényeket kapnak bírósági hivatalnokoktól, akik hajlandók Kelet-Galiciában bírósági állásokat vállalni. Érdekes, hogy Kelet-Galicia a hivatalos beosztás szerint Rzesowig terjed, tehát jóval a San határon túl. Kelet-Galicia területéhez számítanak olyan kerületeket, ahol egyáltalán nincsenek oroszok, sőt még ruthének se!

Ördögöknek nézték az oroszok motoros ágyúinkat.

(Aradi tiszt a Tarnow körüli harcokról. — Az öngyilkos orosz tábornok. — Csalás a cár nevében.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 27.

Rendkívül érdekes levelet írt haza előkelő aradi rokonának egy huszár százados, aki mielőtt a harctéren szedte volna koszoruba a hóbort, egyik legmagasabb közhivatalunkban dolgozott.

— Az újonnan érkezett csapatok hósapkával, hócipővel, ásóval, fejszével és jégesáknyokkal vannak ellátva és mindegyikhez siki-csapatok is tartoznak. A béke időből való felszerelési szabályzatot a háboru egyszerűen eltörölte a föld színéről. A tisztek a kardot a hegyász-bottal, a revolvert a karabéllyal cserélték fel és hogy az ellenség ne ismerje fel tiszti mivoltukat, legénységi köpenyegyet hordanak és igen gyakori a rutén vagy lengyel divatu báránnyal bekecs is. A lovak kengyele szalmával van befonva, a tréncoksisok legnagyobb részt zsákmányolt orosz köpenyben járnak. A tréncoksisok számát, a tapasztalatok alapján nagyon is redukálták, ami megmaradt, az négyfogatu és a már megfagyott országutakon simán bonyolódik le a közlekedés. Automatikus pontossággal szállítják a vasutak a pótláshoz szükséges anyagokat. Egyik vasutállomásra sok vagon szántalp érkezett, melyek hóeséskor a tréncoksisok kerekeit pótolják. A Neusandec—Grybow közötti fontos alagutat és kijáratánál vászerüleg megerősített őrházat az oroszok nem tudták megromlani.

— A hidakat majd az oroszok, majd a mieink robbantották fel és a fáradhatatlan pionirok oly meglepően rövid idő alatt állítják helyre, hogy például egy 68 méter hosszú hid helyreállítása egy utászszázadnak, amelynek Maelvald százados volt a kapitánya, igen tekintélyes külön prémiumot kapott.

A pionir kapitány valóságos hőstettet is követett el, mint a hogy a vezérkarnál értesültem. A legutóbbi visszavonulás alkalmával a pionir század azt a feladatot kapta, hogy a Vislaka mellett romboljon le egy vasuti állomást, nehogy az oroszok hasznát vegyék. A rombolás nehéz munka volt és délelőtt tíz óráig tartott az orosz tüzéség gyilkos ágyútüze mellett. Mikor az utászok a készen állott vonattal elakartak menekülni, látták, hogy a kozákok a vasutisíneket felszedték. Az orosz gyalogság jobboldalról megtámadta a vonatot és heves harc fejlődött ki. Ekkor a kapitány parancsot adott arra, hogy a vonat mögött szedjenek fel emberei jó sándarabokat, vigyék a vonat elé és ott egy szöggel erősítsék le. Mikor a dolgozó és védekező pionirek ismét felugráltak a vasuti kocsiokba, egy gránát az utolsó vagonba csapott le és azt pozdorjává tette.

A vonat ezek ellenére szerencsésen átjutott a hirtelen kijavított helyen és az utászok a kénművelettől majdnem kővé meredt üldözők felé a vasuti kocsi ablakából kendőt lobogtattak és püföztak.

A Neusandec—Sanok vasutvonal Grybow állomáson talig ma ismét használható állapotban van és ezért a csapatok rendszeren megkapják élelmüket és a nélkülözhetetlen cigarettáit is eljutott a lövészárókba. Éjjel a mozgó konyha egész közel megy a lövészárókhoz és ott a csapatokat hussal és főzelékkel.

Nappal a katonák összerakható kályhákban melegítik levelesüket, kávéjukat, feltéve, hogy

nem alusznak. Mert nappal barát és ellenség bebujik a sáncárokba és csak az esti szürkület leszálltával kezdődik az izgalmas és veszélyes munka. Világosság nincs, csak néha pattan ki egy szikra a kályhából a ködös, havas éjszakába amely minden körvonalat elmos. Néma árnyak dolgoznak, ásóval, csákánnyal a földhányások mögött, amelyek feketén emelkednek ki a hóból. Utászok gépfegyvereket ásnak be, a lövészárkok szárnyain. Tompított parancsszavakat hallatnak a tisztek. A nyílt előterepen, amelyet szegesdrót akadályok védenek az ellenség elől, az előőrsök állanak, szótlanok és megfeszítve minden erejüket, éberan leskelődnek a ködön át az orosz árkok felé, ahonnan időnként egy-egy gyertya világa csillan fel. Az előőrsöket óránként vagy félóránként váltják fel. Suttogva beszél az új őrs, aki fehér lepedőbe, fehér csuklyába burkolózva elvész a fehér éjszakában.

Egy idő múlva az előretolt erdőből lövés hangzik. Ott vannak az orosz őrsök. Az égen megjelenik egy fényező csóvája. Az oroszok hátul lévő lövészárkaikat kutatják át, nem szöktek-e meg a katonáik? Hirtelen egy patrull jön futólépésben. Az előttünk terpeszkedő ködfátyol elszakad és négy-kéz láb csuszó alakok láthatók, akik hurrázáshoz hasonló hangokat adnak, de inkább olyant, mint a macskanyávogás, mint sem rohamozók ordítása. Az előőrsök szalmacsutakot gyujtanak meg és láthatóvá lesznek a rohamozók. Parancsszavak hangzanak, lövés esik, de már kiálltanak túlról.

— *Ruki wierh* (kezeket fel.) Az orosz „rohamosztag” ellentállás nélkül megadja magát.

A galíciai fronton a lövészárkok közt néhol 200 méter, néhol hat kilométer a távolság. Néhány orosz katona nappal is bomerészkedik a frontok között, egy völgyben fekvő *Luzna* városkába, ahol az ellenség a templom toronyban néhány gépfegyvert szerelt fel. A lakosok ugyanis helyükön maradtak és egy heves ágyuharc alkalmával láttam, amint parasztgyerekek egy lövészárk lejtőjén rödiiztak le. Egy merész honvéd kihasználta ezt és álbűzötben bement a városba kémkedni az orosz katonák közt. — Oly értékes híreket hozott, hogy 50 korona jutalmat kapott. Disznót vett a pénzért és megvendégelte a századját. Másnap megismételte merész vállalkozását, azonban mikor az oroszok lövöldözni kezdtek, megfélekedett arról, hogy „*asszony*” és férfiasan kezdett futni. Az oroszok a két rajvonal szemellettára egyonították a hős honvédet. Egy cseh szakaszvezető, aki tud oroszul, időnként át csal néhány oroszot azzal az ígérettel, hogy jó sorsuk lesz a tozságban. Minden fegyveres átszökő oroszért két koronát kap a kapitányától. *Ha fegyvertelenül jön az orosz baka, vissza küldi őt a puskájáért.* Amíg a 280-ik orosz hadosztály állott *Luzmánál*, állandóan történtek átszökések. Azóta egy megbízhatóbbal felváltották, mert újév napján fellásadtak a katonák, megjelentek a hadosztályparancsnoknál és panaszkodtak a miatt, hogy nem ért véget a háboru újévre, noha nekük ezt ígérték. A parancsnok azt hazudta nekik, hogy várja a cár sürgönyét. Minthogy nem jött távirat, százötven orosz katona átszökött hozzánk. Egy orosz azt mesélte nekem, hogy *Keller* grófi tábornok, aki Sanok lakosságát megki-

nozt, abban a pillanatban lett öngyilkos amikor a mieink el akarták fogni. Foglyok mondták azt is, hogy a hadosztályuknál kevés a tüzéség. Mig az orosz gyalogság csak éjjel tüzel, addig a tüzéség délben kezdi a tüzet. — *Nálunk mindenfajta tüzéség igen bőven van.* Nagyon ügyesen tud elrejtőzni a gyalogság mögött, úgy, hogy a repülőgépek sem vehetik észre. A mozsarak hatásába jellemző, hogy egyik gránátjuk egy orosz gyalogsági lövészárkba csapott és ötszáz méternyi területen felszakította a földet és mindent elpusztított. A parancsnok tisztnek kezét-lábát elvitte és a nyomorék haldokló arra kérte a mi szanitéceinket, hogy vigyék a mozsárhoz, mert halála előtt még látni akarja a szörnyetegot. Teljesítették a kérését.

— Nyugodtan halok meg — sóhajtott — mert eddig nem hittem, hogy ilyen ágyu is van, azt gondoltam, hogy ti az ördöggel cimboráltok.

Uj tárgyalások a gázgyárral.

(Szakértő meghallgatása. — Bizottsági előkészítés)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 27.

A belügyminiszternek a gázgyári szerződés meghosszabbítását kimondó közgyűlési határozatra küldött leirat, mint ismeretes, új tárgyalásokat tesz szükségessé a város és a társulat között. A város tanácsa a gázgyár-bizottságot bizta meg a bevezető eszmecsere megindításával és minthogy a miniszter annak a kérdésnek, vajon a házi kezelés, vagy a részesedés fejében történő szerződés meghosszabbítás előnyösebb-e a városra, számszerinti eldöntését óhajtja, a tanács *Steiner* Károlyt, a temesvári városi gázmű-igazgatóját hívta meg véleményadásra.

A bizottság ma délután *Lócs* Rezső polgármester helyettes elnöklésével tartotta első zárt ülését, amelyen a felkért szakértő is részt vett. Az elnök ismertette a miniszter leiratát, majd pedig bemutatta a szakértőt a bizottságnak. Hosszabb vita indult meg arról a kérdésről, vajon a város közönségét terhelje az új eljárás költsége, vagy pedig helyezkedjék arra az álláspontra, hogy a szerződés meghosszabbítása a törvényhatóság autonóm joga lévén, ha a miniszter nagy költségekkel járó előmunkálatokat kíván, akkor viselje ő a terheket. A bizottság az elnök javaslatát fogadta el és kimondotta, hogy a költségeket a város viseli.

A miniszteri leirat intézkedéseinek megcseleltében a közgyűlés elé három irányban elágazó kérdések tisztázása után kerül újból a kérdés és a bizottság ma csak azzal foglalkozott, hogy a kérdések tömkelegét rendezze, illetve, hogy azokat csoportokba osztva az illetékes tisztségűkhöz eljuttassa és azokra feleletet kérjen.

A gázátvétel felszólítja a bizottságot, hogy nyilatkozzék a miniszteri leiratban foglalt megjegyzésekre, hogy a közvilágítást a városnak ingyen kell szolgáltatnia és a gáz árának megállapításánál nem biztosítja a revizor jogát a városnak.

A kérdések második csoportja jogi természetű és arra vonatkoznak főképp, vajon a szerződés, vagy teljesen új szerződés kötnendő. Válaszolni kell a miniszter ama megjegyzésére is, hogy a földgáz esetleges behozatalának költsége a város nem gondolt, mert az törvény, minthogy a közgyűlési határozat egész háttérrel bizottsággal provideál erre is. A jogi kérdés

tisztázását Jégassy Károly dr. háziorvosára bízta a bizottság.

A harmadik csoportban tudósítást a bizottság kérdést állapított meg a bizottság, amelyeket Steiner igazgatónak kell választ adnia. A szakértő a helyszínen fogja tanulmányozni a szükséges új befektetések kérését és ezért a esőhálózatot felkészi, ami tetemes költséggel jár. A műszaki kérdések közt legfontosabb annak eldöntése, vajon a házi konyha, vagy a társulati üzem gazdaságosabb-e és a gázfogyasztás fejlődésének lehetősége is tanulmány tárgyává teendő.

A szakértőnek két hét múlva kell választ adnia a bizottságnak eljuttatnia. Közben a társulat és Jégassy dr. főigazgató is elkészülnek nyilatkozataikkal. A bizottság plenáris ülésén csak alapján egy memorandumban mondja el a maga nézetét és ez lesz a februári közgyűlésen a hozandó határozat alapja.

A szakértőt munkájában Némethy Ödön Mérnök és Zádor Imre gépüzemigazgató támogatják.

társait, akik soha sem szolgáltak, alig képeztek ki, soknak fegyvere sem volt. Amikor harcolni kellett volna, soknak nem volt fegyvere, akinek pedig volt, nem tudta használni. A németek aztán sokamat intéztek a skik közülük el nem estek, fogságba kerültek.

Orosz foglyok... jönnek és mennek, elszűnnek, mint a hullámok s a hadtápparancsnokok nem kis gondja, köztük a nyugalmat és rendet fenntartani. S élelmezni őket! Azt hiszem, ezek soha sem laknak jól. Most vonul egy transzport s halom, amikor az egyik fogoly gyalogos odaszól egy bémészködő zsidónak:

— Dú Jüd! Ech ach Jüd! Ech bin hungri! Kimm! Nemm Geld, geb Brot!

Orosz foglyok ezrei között.

(Foglyok és sebesültek Lovichan. — Németek és zsidók az orosz hadseregben.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 27.

F. G. aradi tartalékos százados, aki egy aradlyi ezreddel Hindenburg seregében küzd, írta rokonaihoz a következő érdekes levelet:

— Amíg Lovichban voltam, éjjel-nappal, reggel-délben szállították keresztül a városban az orosz foglyokat. Német népfelkelők kísérték rendszeren a száz-kétszáz főből álló kisebb csoportokat. S itt, a fronton egyáltalán nem kelt érdeklődést az ilyen kisebb fogolytranszport, legfeljebb ótszáz főnél nagyobb szállítmányoknál ejt ki az ember egy-egy csodálkozó „ah“-t. Ha azonban lovaseskorta ezernél is többet hoznak egyszerre, akkor megállnak, tiszták és közlegények a megszemlélik a tarka tömeget. Az utóbbi időben a legtöbb fogoly szibériai volt, de lehetett közöttük fehér és kis oroszokat s barnabőrű besszarábiakat és turkesztániakat s sok mongol-típusú armuriat is látni. A hosszú fogolykolonnák fantasztikus képet nyújtanak s különös érzés fogja el az embert, ha a négyes sorokat nehézkesen, szomorúan haladni látja.

Érdekes, hogy a német kormányzó, hogy a katonák számára a tájékoztatást megkönnyítse, német elnevezéseket adott, így lett a főtérből a „Stary Rynek“-ből Kaiser Wilhelm Platz. Itt áll a szép kollegium-templom, amely az orosz hadifoglyok s a nem csakély számban összefogdosott kémek befogadására szolgál jelenleg. Lovichban tudniük nincs egyetlen épület sem, amely alkalmasabb lenne ennél a templomnál nagyobb tömegek befogadására: legutóbb is egy napon négyezer embert helyeztek itt el. A templom természetesen megsínyli vendégeit, sőt legutóbb tűz is ütött ki benne, de azt sikerült idejében elfojtani, úgy, hogy az erősen veszélyeztetett szép, régi orgona is megmenekült a pusztulástól. Rosszabbul járt a templom oszadkép, barakk-stílusban tartott, fából metszett kórusa: a hideg téli éjszaka, a kegyetlen keleti szél hatalmas esőbitók s a műemléknek már-már csak romjai vannak meg.

Legutóbb éjjel nem tudtam aludni s elhatároztam, hogy felkúressek a templomot. Végigmentem a hóval fódott Zdunska utcán — most Hindenburg-utca — s az örök sorsfala közt a főajtón beléptem a fogolytáborba. A kép, amely elém tárult, borzalmasan szép volt, Pl. Th. A. Hoffmann fantáziája, vagy Menzel esetje tudná csak azt leírni. Minden mozgott, reszketett, hangok és színek nyugtalanul keveredtek. Aztán a szag: elhasznált levegő, izzadság, rothadt szalma, étel. A templom hátsója, amelynek előterében szíjhutlek suhantak el, mérhetetlen mélynek tetazett s valami husz máglya vörös fénye világított. Száz hang szólt egyszerre, élesen és rekedten, baltacsapások s... misztikusan és félelmetes-

sen visszhangoztak az ócska falak. És két-cserháromszáz fogoly, köztük elvadult emberek, akiknek arcát, kezét bihatetlanul vastag piszokréteg borította, piszkos, véres kötésekkal, egy-egy szalmafekvőhelyről fájdalmas nyögés hallatszik, a falon gigantikus árnyak mozognak s a magasban, mint az arany tündöklők a templom nagy bronzlámpája.

Keresztülmentem a sűrűzavaros tömegben. Ott aludtak a foglyok a földön, a kőn, a padok között, az oltár előtt, sőt magán az oltáron, hisz annak felfedője nem olyan kemény és hideg, mint a kő. Ott feküdtek az emberek kozák papah-val fejükön, vagy prémsüveggel, gyalogos tányérsapkáikkal, vagy egész fejüket beburkolva az immár földszínű baslikba. Végre, amikor ismét kiléptem a szabad levegőre, mélyen, szabadon fellélegzettem, mintha magam is szomorú fogságból szabadultam volna.

Másnap az orosz kórházat látogattam meg. Egy iskolát alakítottak át erre a célra s miután üveg nem volt, a kitört ablakokat fatáblákkal helyettesítették s szalmával tömték ki. Félhomály borítja a szobákat, csak az egyiket éri szabadon a napfény, amelyben ép most egy berlini orvosnő végzi operációját. Sűrűn fakszenek egymás mellett a betegek s ahogy egy orvost meglátnak, minden zugból kérések hallatszanak, könyörgések, mert valamennyien vak bizalommal viselkednek orvosaink művészeté iránt. A „Gospodin Wraes, proau e perew,aska“, „Doktor ur, kérek friss kötést“, az már ugy hallatszik, mint valami elcsépett melódia, amely minden pillanatban, minden sarokból hallható. Az embereket a legnagyobb gonddal ápolják itt s azért kérnek folyton új kötést, mert azt hiszik, ha új kötést kapnak, annyi, mintha már meg is gyógyultak volna. Csakhogy majnos az nincs mindig így, mert ebbe a kórházba csak a súlyos sebesülteket hozzák, akik csak könnyebben sebesültek, azokat kötözés után a transportokkal tovább küldik. Az orvosnak rengeteg a munkája s az nem mindig eredményes, az életet nem lehet mindig megmenteni.

De azért az emberek, ha kérdesik tőlük, hogy vannak, legfőbbzör azt felelik, „köszönöm jobban“. Mellettük talán haldoklik egy ember: az élet újra felcsillanó reménye s lenyugvó esillaga egymás mellett!

Beszéltem itt két orosz katonával, mind a kettő népfelkelő volt. Az egyik az Urál vidékről, német származású. Ez elmondta, hogy tapasztalásai ellen nem szívesen ment harcba s tulboldog, hogy fogságba került. Ezrede különben csak három napig volt a fronton, mert a legelső harcban, egy éjjeli támadásnál a németek teljesen lehengerelték. A másik népfelkelő egy Minsk-ből való zsidó volt, aki elmondta, hogy mozgásitáskor hívták be. Őt és

Kémkedésért

agyonlőtt színész.

(Nem kegyelmezett a német császárnak.)

Távirati tudósítás.

Berlin, január 17.

Hohensalzból jelentik: A Wloclawokban összeült tábori német hadbírószág a napokban egy orosz színművész Windik Jan (színész néven Recki Jan) kémkedési bűnpörében ítékezett.

Windik tulajdonképen osztrák alattvaló volt, Krakóban született, azonban már harmincezeréves óta Orosz-Lengyelországban élt és leginkább Lodz, Kutno és Wloclawok városokban lépett föl. Az utóbbi időben ének és táncitanítással foglalkozott. Mikor a németek másodízben foglalták el Wloclawket, Windik fogságba került, mint gyanús egyén. A kémkedés vádja ellen élénken tiltakozott. Elmondta, hogy a németeknek Wloclawkból történt Livonulása után kozákok szállították meg a várost és parancsnokuk Keller ezredes felelősséget vállalt, mint egykori színházigazgatót, hogy a titkok szórakoztatására rendezzen előadást. Miután a szükséges díszleteket, ruhákat nem lehetett Wloclawokban előteremtteni, Keller ezredes Varsóba küldte őt és ajánlólevelet adott neki a népmívelési társaság főtitkárához. Ez a főtitkár azonban — mint azt későbbben kétségtelenül megállapították, — a varsói központi kémkedési iroda titkára volt. Az iroda élén Terekow orosz vezérkari tiszt áll. Windik — bárha az iroda tevékenységével hamarosan tisztába jöhetett volna, ha egyáltalán volt ez iránt kétsége — három hétig tartózkodott Varsóban. Ez alatt beavatták a szükséges tudnivalókba. Annyit maga Windik is belemert, hogy a varsói „titkár“ rá akarta venni őt, hogy ha a németek újból eljutnak Wloclawekbe, tudassa vele az ott levő ellenség erőjét. Erre a célra egy titkos címet is adott át a színésznek. A kémkedésre nyert megbízatást azonban nem használhatta föl Windik, mert a németek azonnal letartóztatták, amint eljutottak Wloclawekbe.

A hadbírószág halálra ítélte Windikot, de kérésére megengedték, hogy a császárhoz forduljon kegyelemért. Az uralkodó a kegyelmi kérvényt a tényállás beható megvizsgálása után elutasította és így Windikot az ítélet értelmében agyonlőtték.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 267
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	— 151
Malékállomás	— 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— 151

H I R E K.

Barkassy Kálmán tragédiája.

(Hat óras házasélet.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Nagyvárad, január 27.

Röviden már megemlékeztünk Barkassy Kálmán aradmegyei áldófalvai földbirtokos, tartalékos huszárhadnagy a galíciai harctéren kapott sebsiben meghalt egy budapesti katonai kórházban. Az elegáns katonatiszt a háboru kezdetén a nagyvárad dandárparancsnokság törzskarához volt beosztva s Csanády Jenő altábornagy oldalán teljesített szolgálatot.

Augusztusban közvetlenül a harctérről indulás előtt Nagyváradon történt meg a fiatal huszártiszt esküvéje is, egy igen jónevű bécsi művésznővel. Augusztus végén előkelő tanuk jelenlétében történt meg az esküvő a nagyvárad anyakönyvi hivatalnál. Kelepecz Dezső anyakönyvvezető végezte az esketést az egyik tanu maga Rimler Károly, Nagyvárad polgármestere volt.

A fiatal katona azzal a balsejtelemmel indult a harctérré, hogy nem tér vissza, ezért akarta biztosítani imádottja jövőjét. A bécsi primadonna Nagyváradra jött és a hadba indulás délelőttjén volt az esküvő, délután a fiatal férj elbucuzott feleségétől, este pedig vonaton ültek mind a ketten. A fiatal asszony sirva utazott vissza Bécs felé, férje pedig a harctérré ment.

Három nappal ezelőtt Barkassy Kálmán meghalt egy budapesti kórházban s özvegy maradt a bécsi művésznő, aki mindössze hat óráig volt a felesége. A nagyvárad huszártisztról azép vitézi tetteket tudnak barátai, vakmerő volt, s azt írják, hősiesség vakmerősége volt az oka halálának is.

Terstyánszky tábornok
Horthy Szabolcs hősi haláláról.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 27.

Horthy Szabolcs, Borsodvármegye főispánjának hősi halálát Terstyánszky Károly hadseregparancsnok elmondotta a főhadiszálláson nála tisztelgő újságíróknak. Szeretettel és meghatottan beszélt Horthy Szabolcsról, aki haláláig suitejéhez tartozott.

— Csöndes, szomorú ember volt az én jó Horthy Szabolcsom — kezdte elbeszélését Terstyánszky generális. — A melankólia lehelte — ein Hauch der Melancholie — érzett rajta. Órákig el tudott ülni közöttünk anélkül, hogy a szavát hallottuk volna. Egyébként azonban — furcsa ellentétből szövődött a lelke — csupa nyugtalanság volt. Valósággal kereste a veszedelmet. El-ellépett mellőlem s amikor elkalandozásaiért felelősségre vontam, így válaszolt:

— Türelmetlen vagyok, kegyelmes uram, nem tudom nézni, amit mások csinálnak. Magyar komitácsi szeretnék lenni. Ha kedvemre elködoroghatnék, ha minden zugban száz halál vigyorogna felém, akkor lennék igazán boldog.

— Egy napon aztán végleg eltűnt. Hetekig lázasan kutattunk utána. Széchenyi Viktor és Péter grófokkal naponként kilovagoltam s azon a helyen, ahol elvesztettük, tüvé tettünk érte mindent. Az orosz foglyok elbeszélése, hogy látták az ő foglyaik között Horthyhoz hasonló huszártiszttel, sajnos, csakhamar valótlannak bizonyult. Nagysokára aztán távirati felszólítást kaptam a hadseregparancsnokságtól, hogy küldjenek két urat Nowo-Radomskba, ahová a közeli esatatórról Horthy Szabolcs-hoz hasonló huszártiszt holttestét hozták. Bár Windischgrätz Lajos herceg és Széchenyi Viktor gróf azonnal

utnak indultak és egy nagy diszes érekeporsóval, a melyet Piotrkówban vásároltak, hamarosan meg is érkeztek Nowo-Radomskba, mégis elkéstek. Beöthy Pál huszárszázados, a képviselőház elnöke és Kazy József báró őrnagy agnoszkálták a holttestet és egyszerű fakoporsóban elhantoltatták a noworadomski temetőben. Ezekről az uraktól tudjuk, hogy puskagolyó ölte meg. A golyó a jobb szemén ment be és a felső koponya tájékán ment ki a tátongó seben keresztül, a melyet ütött. Pillanatig sem szenvedhetett szegény. Nagyon szerettem, nagyon féltettem. Mintha csak megéreztem volna, hogy ezt a végzetet kell róla elhárítanom.

LEGUJABB.

(Táviróda, cenzurázva.)

Erkezett reggel 3 órakor.

Budapest. A pénzügyminiszternek budapesti és nagyobb vidéki pénzügyekkel folytatott tanácskozásai eredményre vezettek. Meghajoltak a pénzügyminiszter álláspontja előtt és az összeköttetésben lévő vidéki és kisebb budapesti intézeteknél befolyásukat érvényesítik, és korlátozzák azok osztalékát.

BUDAPEST. Legujabban behívottakra vonatkozólag a kultuszminiszter elrendelte, hogy azon tanulók, akik bevonulnak, megkaphatják az osztálybizonyítványt, illetve érettségi bizonyítványt. Elbocsátásuk esetén kötelesek az iskolába visszatérni. Egyetemek, jogakadémiák és az összes többi főiskolák hallgatóinak módot nyújt bevonulásuk előtt a tanévet befejezni.

Szerajevó. A szeizmografiai készülék hétszáz kilométer távolságból földrendést jelzett. Központja az aegai tengeren vagy mellette lehetett. Hatás romboló lehetett. Pólában szintén észlelték földrendést a gépek. Szerintük ezer kilométer távolságban Kalabriában sejtik.

London. Szövetséges hatalmak párisi konferencián tárgyalni fogják esetleg még kibocsátandó hadikölcsönöket. Határozatot hoznak bárátságos államok támogatásáról, amelyeknek pénzkészlete már nem elegendő. Francia hadügyminiszterrel való tanácskozáson megállapították, hogy a francia-angol hadvezetés között minden pontra nézve legteljesebb egyetértés áll fenn.

Róma. Franciaország kétszázhatvan aeroplánt készül husz millió frank költséggel véderő szolgálatába állítani.

Róma. Lapjelentések szerint ha Olaszország résztvenni akar háboruban, most egy milliárdra, féleven belül három milliárdra lesz szüksége hadsereg céljaira.

London. Két angol cirkáló egy német cirkáló elfogott.

Roma. A nisi szerb sajtóiroda naponta ad ki jelentéseket, amelyekben csak röviden annyit jelent, hogy események nem történtek. Az olaszok úgy tudják, hogy a szerbek nagy veszteségeik következtében offenzíva megkísérlését képtelenek. Emberanyaguk pótolhatatlan.

Pétervár. A tizenhétől hatvan éves osztrák-magyar és német állampolgároknak megparancsolták, hogy január huszonnyolcadikáig hagyják el a pétervári kormányzóságot és menjenek az ország belsejébe.

Peking. Kína japán csapatoknak Sa-tung tartományból visszahívását követelte. Japán azzal a kifogással, hogy a háboru még tart, megtagadta.

— Az Aradi Közlöny naptárát ma az Arad-brádi vasuti vonal mentén lakó előfizetőinknek küldjük meg.

is szárnyabb lett a Rajna elleni sok zajjal bejelentett offenzíva, mialatt mi fogolytáboraink gyűjteményét néhány száz alpesi vadással tarkítottuk. Kijavíthatjuk tehát a francia hadvezetőség rózsaszínű jelentését: „A német offenzíva éremtelen, a német offenzíva növekvőben”.

A keleti harctéri helyzetet a sajtó érdekesebbé teszi. Sohasem hasonlított az Yservidék harctéri helyzetéhez, habár angol oldalról ezt jósolták. Az utolsó napok legfontosabb jelentése: „A Sucha szakasz elleni támadásunk Borzymow mellett eredményes volt.” Sokkal többet mond, mint azt a pár szóról feltételezhetné valaki. Skierniewiceből nyilegyenesen halad a vasut a Sucha szakaszon át Varsónak. Így halad lengyelországi támadó frontunknak e fontos helyén támadási iránya is, mint egy ék, amely lépcsőzetesen felállított s inkább a szárnyakon nyomást gyakoroló sereggekkel fordul az ellenséges főhadállás ellen. Messzebb délre frontunk Bjala előtt lehet, míg Opesnotól északnyugatra Radom, Lupusnotól (Konskitól délnyugatra) nyugatra pedig Kielce előtti terület ellen intézi nyomását. Szövetségeseink a Nida szakaszt tartják, míg Nyugat-Galiciában tüzéségünk ért el sikereket. Tawornánál kiűritettek az oroszok.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Szinházi műsor:

Csütörtök: Hit és Haza.

Péntek: Szibil.

Szombat: Itt először Cserebogár, operett.

* A színház hírei. A cserebogár szombaton színpadra kerülő operett újdonság főbb szereplői teljesen készen vannak a bemutatóval és már napok óta teljes zenés próbák tartanak a színpadon. — Az operett második felvonásában egy teljesen új cabaret is előfordul a melyet Várnay Jenő conferál, miközben egy jó vacsorát fogyaszt el a Fehér Kereszt galváriájából — Drótostót vasárnap délután. Vasárnap délután a nagy sikert aratott Drótostót kerül színpadra az ismert szereposztásban.

Előkészületben Jó éjt Muki.

* A háboru legujabb felvételei az Apollóban. Mindennél érdekesebb most a háboru. Minden betű, minden kép, amely a világtörténelem legnagyobb s legvéresebb csatáját lüköröri vissza, közel esik az érdeklődésünkhöz s telébrészti bennünk a kíváncsiságot. Emberek, akik sohasem, vagy csak nagyritkán jártak a moziba, most megnéznék minden műsört, hogy megismerhessék a harctereken készült mozifelvételeket. A lövészárkok különös életét már nemcsak azok ismerik, akik benne élnek, hanem mi is, akik itthon vagyunk s kiknek megvan adatva a mód, hogy lelkünkbe, emlékeztünkbe zárhasuk azt a sok érdekességet, amelyeket a harctéri mozifelvételek hoznak elénk. Csütörtökön a különböző filmgyárak legujabb harctéri felvételeit mutatja be az Apolló. Egyik kép érdekesebb, mint a másik s valamennyi eddig nem látott dolgot mutat be. Természetesen a harctéri felvételeken kívül számos más slágerkép kerül vetítésre a csütörtöki új műsoron.

* Vigjáték est az Urániában. Derűs kajakok, vidám gyermeknevetés, a tetszésnek kitörő zaja népesítették be tegnap a színház nézőterét. Mindenki jókedvű volt, mindenki nevetett, feledve voltak gondok, bajok: szóval a műsor felcsitította hivatását. Minden vigjáték, minden bohózat más, más eszközökkel hatott a kedélyekre és épen tárgyuk különlegessége és egymásutánja váltotta ki a leghangosabb kajakokat. A nézőtér színlíttig megtelt, aprajánagyja a moziközönségnek ott volt és volt olyan hangulat, melyet még az utca községe is megirigyelt. A pompás műsört ma utoljára mutatja be a színház.

* Egy ország fegyverben! Az igazi szabadságharc csodás képét ilyen címen mutatja be legközelebb az Uránia.

* Rafael, cigány! Ez a címe a mozi legujabb slágerének. A nagyszabású dráma a legnagyobb sikert aratott képek közé sorozható.

— Német hadvezérek előléptetése. Berlinből jelentik: Bülow, a második hadsereg parancsnoka tábornagygyá, von Einem, a harmadik hadsereg parancsnoka generaloberstté neveztetett ki.

— A walesi herceg tűzkeresztsége. Amsterdamból jelentik: A walesi herceg az elmúlt napokban Nancyban tartózkodott. Luneville környékén a herceg a front élére ment és itt esett keresztül a tűzkeresztségen. Ezt a hírt egy angol futár hozta a franciaországi keleti frontról Calaisba és Doverbe. A futár elmondotta, hogy a fiatal herceg egy ágyúüteghez ment, a hol meglehetősen hidegvérűen viselkedett, habár kissé sápadt is volt. A trónörökös annyira lebilincselte az ágyúüteg működése, hogy csak erőszakkal lehetett rábeszélni a távozásra. Az angol futár még azt is elmondotta, hogy Arras és Bethune között óriási hótömeg esett le és emiatt a hadműveletek szünetelnek.

— Francia „szent-beszéd“ a németekről. Berlinből jelentik: A Kreuzzeitung írja: Ismételten kitűnt, hogy a franciák nem érdemlik meg azt a részvétet, a mellyel mi irántuk viseltetünk. Legjobban mutatja ezt az a szent-beszéd, a melyet Coude volt jezsuita, Páris egyik legismertebb egyházi szónoka tartotta azon az istentiszteleten, a melyet a belga követ és igen előkelő közönség jelenlétében a háboru belga áldozatainak emlékére tartottak a Madeleine-templomban. A francia pap többek között ezeket mondotta:

— A modern Attila kiadta parancsait. Ne legyetek résztvevél az ártatlan kis gyermekek iránt, fei dragonyosaim, *fojtsátok meg őket!* — így parancsolta a császár. Semmi részvét a fiatal asszonyok és leányok iránt, — *becstele-
nitésétek meg őket!* Semmi részvét a papok iránt, — *akasszátok fel őket.* Részöljétek ki a muzeumokat! Lőjétek rommá a műeklé-
ket és a történelmi épületeket! És Attila parancsait szóról-szóra teljesítették... Közéig az igazság órája. A vadállatok ránk rohantak, rettenetesebbek, mint az amfiteátrum ragadozói...

Izét a „szent beszédet“ még a kavéssó német-barát holland lapok is nagy megütözéssel fogadták. A Tijd például ezt írja:

— Már gyakran hibáztattuk a francia papság sovínista kirohanásait, a melyek éles el-
lentétben vannak azzal a tartózkodással, melyet a német katolikus papságnál tapasztalunk. A francia papság átkozódásai már olyan tokot értek el, melyet a legmélyebben kell sajnálni. Utalatosnak kell mondanunk azt, hogy Páris főtemplomának szószékéről ilyen szavak hal-
latszanak.

— Zeppelin félelem Párisban. Milanóból jelentik: A német légitűtőnek az angol partok ellen intézett támadása a legnagyobb nyugtalanságot keltette Párisban. Az idegeskedés annál is inkább emelkedett, mert a parisi sajtó mindenáron azt akarja elhíttetni, hogy veszedelméről szó sincsen. A Figaro szakértője példának okáért azt bizonyítja, hogy a német Zeppelineknek sokkal könnyebb a tengeren áthaladni Anglia felé, mint a szárazföld fölött Párisba. Az Echo de Paris hasábjain a francia Aero klub titkárja azt írja, hogy Páris légi megvédése tökéletesen elő van készítve és alkalmas arra, hogy a Zeppelinek támadását kivédje. Az Excelsior katonai munkatársa azt követeli, hogy a francia légi flotta nyomban intézzen támadást Dél-Németország városai és a Rajna völgye ellen. Az orosz repülőgépek és légihajók pedig minél előbb támadják meg Berlint.

— Ügyvédek az adófelszámolási bizottságban. Az aradi ügyvédi kamara mai napon tartott rendkívüli közgyűlésén az adófelszámolási bizottság rendes tagjává Schütz Henrik dr. aradi ügyvédet, póttagjává pedig Ring Béla dr. aradi ügyvédet választotta meg.

— Katasztrófális földrengés. A budapesti egyetemi obszervatórium műszerei ma éjjel 2 óra 12 perckor katasztrófális földrengést jeleztek. A hullámok a három centimétert is fölmúlták s a műszerek csak 3 óra után csillapodtak le. A rengés távolsága mintegy 1700 kilométer lehet.

— Halálozás. Klein Józsefné, született Neumann Rezsín Körösbökenyben meghalt. Temetése január 25-én volt.

— Conan Doyle novellája tanította tengerelatti háborúra a németeket. Milanóból jelentik: A Corriere della Sera jelenti Londonból: Tirpitz admirális nemrégiben egy amerikai újságíró előtt kijelentette, hogy Anglia ellen új taktikával fog fellépni a német flotta és pedig oly módon, hogy minden Angliába igyekvő élelmiszer-szállító hajót tengerelattjárókkal elfog és elsüllyeszt. Az angol lapok Tirpitz kijelentései kapcsán arra emlékeztetnek, hogy a múlt év júniusában egyik előkelő angol folyóirat Conan Doyle elbeszélését közölte, amelyben a kitűnő író egy fantasztikus tengeri háborút ír le és azt ecseteli: miként éhezheti ki az ellenség Angliát. A novella célja természetesen az volt, hogy az angolokat a tengerelattjárók veszedelmére figyelmeztesse.

— Ki tudja — kiált föl most az angol zsurnaliszta — hogy Tirpitz admirális nem olvasta-e ezt a novellát. A tengeri harcok újabb epizódjai nagyon is hasonlítanak Conan Doyle történetéhez. A veszélyes guerillaharc a múlt év novemberében kezdődött két kereskedelmi gőzös elsüllyesztésével és most a Durward elpusztításával újra megindult.

— Konyha receptek a villamos jegyeken. Bécsből jelentik: A központi nébizottság a gázművek igazgatóságának konyhájában kóstoló-próbát rendezett különféle kukoricalisztből készített ételneműből. A háigbizottság központjának több tagja hozott magával kukoricalisztből készült konyha-terméket s a próbakóstoló általános meglepedést keltett. Menten tervbe vették, hogy kukoricaliszt-recepteket gyűjtenek. Érdekes a dologban, hogy Weisskirchner polgármester késznek nyilatkozott arra, hogy a kukoricaliszt készítmények megfelelő receptjeit népszerűsítés céljából — eddig Bécs idegenkedett a kukoricalisztől — a villamos jegyek hátlapjára nyomtatja. Ezenkívül azt is megígérte Bécs polgármestere, hogy az üzletek kirakataiba kukoricaliszt-recepteket hirdető falragaszokat helyeztet el. Bécsnek tudvalevőleg nagy készlete van régi, örölhető kukoricalisztből, melyet most feldolgoztatnak a malmokkal és a mozgalomban részes testületek utján igyekeznek majd a közönséggel megkedveltetni.

— Milyen lesz Európa a háboru után? A La Vie Parisienne, az ismert parisi élel-
lap, a háboru elején beszüntette megjelenését és december közepén jelent meg csak újból. A lap karácsonyi számában érdekes pályázatot hirdet. A karácsonyi számokhoz egy-egy üres térképet mellékel, amelyeket az előfizetők és olvasók kitöltve küldjenek vissza. A kérdés az, hogy milyen lesz Európa térképe a háboru után, tehát csak az országhatárokat kell megrajzolni. A pályázat a békekötés után fog eldőlni. Egészen bizonyos, hogy rendkívül sokan fognak résztvenni a pályázaton, mert a díjak összege tízezer frank és pedig egy ötezer frankos első díj, egy háromezer frankos második díj és számos kisebb jutalom.

— Üzletfosztogató uriaszonyok. Genéből jelentik: A párisi törvényszéken érdekes tárgyalás folyt le a napokban. A vádlottak padján huszonhét uriaszony ült, akik üzletfosztogatók miatt kerültek a bíróság elé. Még a háboru elején történt, hogy a Rue de Flandreban levő Tonchik-féle híres cipőárubázat, amely egy naturalizált francia tulajdona volt, többen megvásárolták és azzal az ürüggyel, hogy a tulajdonos német volt, kifosztották. Az üzlet feltörésében számos, jobb polgári családdhoz tartozó uriaszony is részt vett. Mikor az orosz nagykövet igazolta, hogy Tonchik orosz eredetű, a fosztogatók közül huszonhét uriaszonyt letartóztattak, de igazolás után szabadlábra helyezték őket. A törvényszék a néhány nappal ezelőtt megtartott ülésén fejenként ötven-ötven frank pénzbüntetésre ítélte őket. Az elítélt asszonyok között több államhivatalnok felesége is volt.

— Oroszországban bojkottálják a német árut. Nisni-Nowgorodból jelentik: A kereskedő egyesülete elhatározta, hogy a legbuzgóbban támogatja a varsói kereskedőknek a német áruk bojkottálására irányuló akcióját és egy aukción fogja megállapítani, hogy milyen német árukat lehet beírni gyártmányokkal pótolni.

— Oroszországban tilos az alkohol. Rómából jelentik: A legközelebbi napokban kormányrendelet fog megjelenni, a mely az alkohol árusítást fogja szabályozni. A rendelet főbb pontjai a következők: Szeszat ünneppnap és választási periódusokban egyáltalán nem szabad kiszolgáltatni. Tizenhat éven aluli személyek alkoholt pénzt nem vásárolhatnak. Az abaynthere nézve, egész Oroszország területére szigorú büntetés terhe alatti tilalom áll fönt. Az összes italmérési engedélyeket revízió alá veszik és megállapítják, hogy kinek van joga ezentul is az alkohol árusítására. A visszaéléseket nagyon szigorúan büntetik.

— Büntetés a német szóért. Koppenhágából jelentik: Kanentiaik leikészt Dorpatban ezer rubel pénzbírságra, vagy háromhónati fogságra ítélték, mert németül beszélt hivatalában.

— Jótékonyság. Schätfer Adolf és neje (Temesvár) 20 koronát, Munk Róza (Kárusseba) 10 koronát adományoztak a néhai özv. Schätfer Lipótné ravatalára szánt koszoru megváltása fejében a Vöröskereszt egyesület aradi fiókjának.

— Selyem ernyők, férfi és női naturnyéllel már 4 korona 50 fillér, kaphatók Fischer Nagy Aruházában. Bevonulók részére teljes felszerelés olcsó árában. Gyermekkoscsik és székekben gyári raktár 20% engedmény. Mindenki látogassa meg a Fischer Aruházát a Szabadság-téren!

— Vizmentes hadicsizmák, hadi cipők, hócipők és előírásos lábszárvédők óriási nagy választékban Weinberger János kizárólagos cipőraktárában Andrassy-tér 20. szám. 201

Kozákok a csángó falvakban.

(Ahol nem menekül az oroszok elől a lakosság.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 27.

Egy aradi terménynagykereskedő bevásárlója négy héttel ezelőtt Bukovinában volt, hogy ott cége részére terményárut vásároljon be. Épen Hadikfalván járt a rég elszakadt szé-
kelyek ez ósmagyar falujában, amikor egészen váratlanul kozák csapatok törtek a teljesen védetlen csángó falura. Erről az izgalmas napról a következő érdekes részleteket mondja el az utazó kereskedő:

— Gabonát akarlam vásárolni a magyar faluban, ahol az emberek furcsa, csodálkozó szemmel néztek rám. Ruhámat nézegették, melyen semmi nyoma a magyaros öltözetnek, a mely épen olyan, esakhogy talán másszintű, mint az odavaló jegyzője, vagy a postamesteré és a számot csodálták, amelyből rendes, magyaros kiejtéssel hangzottak anyanyelvem ropogós szavai.

— De megtanult magyarul az ur — szólalt meg az egyik hosszú, ószhaju csángó — és mikor megmondtam, hogy magam is magyar vagyok, megveregette a vállamat, azután fejbőlintva hozzátette:

— Ez már derék.

Délután a templom dombján egy esomé ember állott asszonyok, férfiak és gyermekek és néztek a Szerath felé vivő országútat. Nem kiabáltak, nem gesztikuláltak, csak álltak nyugodtan, csendben, mintha forgószélet néznének, vagy mintha a hortobágy komédiása, a délibáb látogatott volna el e szűkhatáru magyar ég alá.

— Mi van ott? — kérdeztem egy öreg csángót (mert fiatal nincs otthon egy sem.)

— Mi vóna? Muszka! — mondta egykedvűen. Meg sem ijedve, meg se lepődve, csak úgy, olyan hangon, mintha azt mondaná: zivatar lesz uram, mert fekete az ég nagyon.

En természetesen megijedtem és loholva szaladtam föl a dombra, ahonnan kilométerek

hosszúságban látszik a messze kigyózó se-
rethi orrságnak. És tényleg, valami 3-4 kilo-
méternyire töltünk, négyes sorokban kosárok
lovagoltak félénk lassu trappban. Lehetek
vagy kétaszán.

Szerecsére az újságot egy kötöttem meg,
hogy a megvásárolt termény ára csak a vasúti
kocsikba történt berakás után fizetendő, így
hát csak a magam élete, a magam szabad-
sága forgott veszélyben, ám ez is épen elég
ok arra, hogy menekülésre gondoljak. Szaladva
mentem le a dombról, hogy az állomáshoz me-
hessek, gondolván, talán késsen tartanak me-
nekülő vonatokat.

Az állomás felé vezető úton akkor már
futottak a nadrágos emberek (az asszonyokat
már jóval előbb elküldték) de csak nadrágosak,
mert esárgó egy szem menekült. Se férfia, se
asszonya. Ott álltak egykedvűen az utca-
ajtóban és — várták a sivatart, mert fekete
az ég.

Valami eb ura fakós konokság fogta ott
őket, tiszta, rendez portájuk óreként, valami
furesa érzés, amelyet csak nagy Jogászország
gyermekai érezhetnek, még akkor is, ha régen
elszakadtak belőle, valami furesa érzés, amely
azt kiabálja konokul keményen: ami az enyém,
az az enyém...

A vasutnál tényleg voltak utrakéssz vona-
tok, amelyek felvettek bennünket menekülteket
és amikor az utolsó futót is befogadták az
őreg Stég-kocsik, fűtyölt a mozdony és ne-
kivágtunk a Hatnág nyuló bukovinai sík-
ságnak.

A vonat padján ülve a biztonság érzete
simogatta bársonyos kezével az elfáradt, feldult
lelkeket.

Ágyússzó volt. Többször egymásután küld-
ték utánunk bucsuköszöntésüket a cár tüzeirel
és a kék égben fehér felhőcskék születtek.
Ezek srappellek voltak.

A vonat rettenetes gyorsasággal rohant
előre és ahogy teltek a kinos, a borsalmas
percek, annál gyengébben hallatszott az ágyuk
hangja és annál messzebről látszott az ég
embercsinálta gyilkos felhői.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Csütörtök, 1915. évi január 28-án

9) Déli

9) Déli

Hit és haza.

Dráma 3 felvonásban.

Központi este 8 órákor.

Felkészítő szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

APOLLO SZÍNHÁZ

bemutatja szombat, vasárnap és
hétfő az évad legszebb Monopol
filmjét: 271

Rafael a cigányt.

Egy ország fegyverben!

41

* Az ezen rovat alatt közölteteket nem vállalunk
felelősséget.

Ismerőseinkkel, jóbarátainkkal és jó-
akaróinkkal ezúton közöljük, hogy a so-
kat szenvedett drága jó feleség, az önfel-
áldozó jó anya

Klein Józsefné

született Neumann Rezsín,

f. hó 24-én d. a 10 órákor jobblétre sze-
derült.

Az elköltözött hűt tetemei f. hó 25-én
délután 3 órákor a körösbökényi izraelita
sírkertben helyeztetnek örök nyugalomra.

Körösbökény (Arad-megye), 1915. ja-
nuár hó 27-én.

Budapest (Osengery-u. 74. II. em.),
1915. január hó 27-én.

897

Klein József,
Ormi Ibolyka.

Dearling for Gentlemen

világhírű

Szivarkahüvely

sterilizált antinikotin vattával.

Minden dobozban 120 darab.

Ujdonság!

Kapható:

ARADON

a különlegességi dohány-
tözsében.

Nyomtatványok

osinos kivitelben készítenek az Aradi
nyomda részvénytársaság nyomdájában.

Ovakodjunk a fertőzésektől.

Az utca pora talve fertőző anyagokkal, a különféle beteg-
ségeket okozó csirák minők a tüdővész, a merevgörs, a lép-
fene, a difteria a hagymáz stb. sporái. A mindennapi érintke-
zésben kivagyunk téve annak, hogy a különféle betegségeket
okozó fertőző anyagokat kezünkön, orrunk nyákhártyájában
haza hordjuk s azzal magunkat, s családunkat megfertőztetjük.
Tudjuk, hogy a betegségek zömét bacteriumok okozzák s hogy
az emberi körmök alatt az apró paraziták egész gyűjteménye
tanyás. Mind eme fertőzések ellen védekezhetünk ha kezünket,
arcunkat, orrunk nyákhártyáit naponta egy-kétszer Szent Imre
szappannal vagy Carboform szappannal megmossuk.

Szent Imre szappan ára 70 fillér,

a Carboform szappan ára 40 fillér.

Ez utóbbit különös figyelmébe ajánljuk a szülőknek, tani-
tóknek, tanároknak, iskolák, ovodák, internátusok, hivatalok,
kórházak vezetőségének. E szappan olcsóságánál fogva lehetővé
 teszi minden embernek, hogy magát és családját fertőzések
ellen megóvja. Nagyobb vételeknél engedményeket adunk.

Dr. Földes és Hehs

pipere szappan és és vegyészeti gyára ARAD.

Raktárak létesítése folyamatban.

Aradon, Földes K. és Hehs Vilmos

gyógyszertára.

A szépségápolás titka a használandó
széplítő szerek helyes megválasz-
tása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőcse Rozsnyay Serail krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készit-
mény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fill-
lér. 1 tégely krém 1 korona.

Szines arcpороk!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila,
testszin, sárga, barna Színházi vagy este
kávéházi világításnál csodás hatású.

Kapható:

1845

Rozsnyay Mátyás gyógy-
szeriárában Arad, Szabadság-tér.

Kulász Antal-telep

HAL

csak pénteken a Hal-
téren lesz kapható
ezentul.

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berende-
zéseket csillárokkal együtt,
kedvező feltételek mellett
szerel és szállít 3361

Koch Dániel

394 Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.

Mi lesz

tavasszal?

azon törf a fejét most sok ezer ember! Ha a közönség továbbra is olyan odaadással és alaposan fogja támogatni a hatóságokat egészségügyi intézkedéseiben, mint eddig, akkor tavasszal nem fogják felütni fejüket a ragályos járványok, a kolera, a küteges tifusz, a vérhas.

Ellenségünk hadseregében a kiütéses tifusz nagy számban található és a betegség terjedését különösen a tetűk közvetítik, miért is ellenük védekezésünk alapos fertőtlenítéssel.

Keszűket és ascunkat **LYSOFORM SZAPPANNAL** mossuk meg és a mosdó és a fürdővízhez adjunk kevés **LYSOFORM** fertőtlenítőszerrel. A butorokat reggel töröljük át 30%-os **LYSOFORM** oldatba mártott ronggyal, ugyanígy smoltassuk fel a puhafapadlókat. Piszkos ruháinkat ajánlatos zsákba összegyűjteni és azt 80%-os (olcsó) **nyerslysoform**-oldatba 24 óráig beáztatni s csak azután mosni.

Tanuljunk meg fertőtleníteni

és e célból kérjük ingyen és bérmentve az „EGESZSÉG ÉS FERTŐTLENÍTÉS”
című tanulságos könyvecskét

Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyárából Ujpesten. 8541

Vas- és rézbutorgyár Aradon.

Ajánljuk a n. é. közönségnek saját gyártmányainkat **vas- és réz-butorokban, kerti butorok, internátus-, kórház- és szálloda-berendezések** szolid és erős kivitelben. **Sodrony-ágybetétek** vas- és fakerettel minden méretben a legerősebb kivitelben kaphatók. Elvállalunk mindennemű vas- és rézbutor javításokat és festéseket.

Gyárhelyiség: Aulich L.-utca 14. Üzlethelyiség: Zrínyi-utca.
Gyári telefon 423.

Képes árjegyzéket kívánatra díj- és bérmentve küldünk.

Szíves megrendeléseket kér, tisztelettel: 5697

Fleischer Testvérek
vas- és rézbutor-gyárosok.

Németország különböző hírneves orvosi egyetemén végzett hosszabb tanulmány utján a legújabb orvosi vizsgálati és gyógyító módokról szerzett tapasztalataival megkezdette orvosi rendeléseit

Dr. LÁNYI I.

egyetem. orvostudor, gyermek- és ideg orvos lakásán:
ARAD, Zrínyi-utca 2. sz., II-ik kapu, br. Bohus-palota,
(szabad lifthasználat), bejárat az Apollo mozi mellett.

Orvosi kezelésre kerülnek: nehéz légzés, asthma, ideges fejfájások (migraine), ideges gyomor-, bél-, vesebajok, ideges szív-
bajok, anyagcsere betegségek, (diabetes), cukorbetegség, érel-
meszesedés, idegzsák, szaggatások, vérszegénység, Szent Vitus
tánc, rángatózások, idegesség, neurasthema, hysteria, ideg-
gyengeség, izgatottság, álmatlanság, kezdődő tuberculosus, ágy-
bavizelés, gutaütés és csonttörés után visszamaradó ideg- és
izomsorvadások, gyermekbetegségek. 120

Kalmár József

villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.

Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözők figyelmébe:

villanyos világítási berendezéseket,
villanyos csevegő- és telefon be-
rendezéseket s minden e szak-
mába vágó munkát. Pontos és
gyors munka. 481

Raktáron tart:

villanyos csillárokat, villanyos fő-
zbedényeket, villanyos vasalókat,
villanyos hajszűrő vasakat, Wolfram
lámpákat és mindennemű villa-
nyos cikkeket.

Cognac,

Likörök,

Szilvorium,

Törkölypálinka,

Tea és Rum

jutányos áron kaphatók:

Körösvölgyi Pálinkaraktár,

Lloyd-palota. 5781

Az „Orsovai halhoz.”
Legnagyobb halkivittel.

Luttwák József

déligyümölcs és magyar ter-
mények kivitele

Asztalos Sándor-utca 8. szám

(volt Spielmann-ház) saját háza.

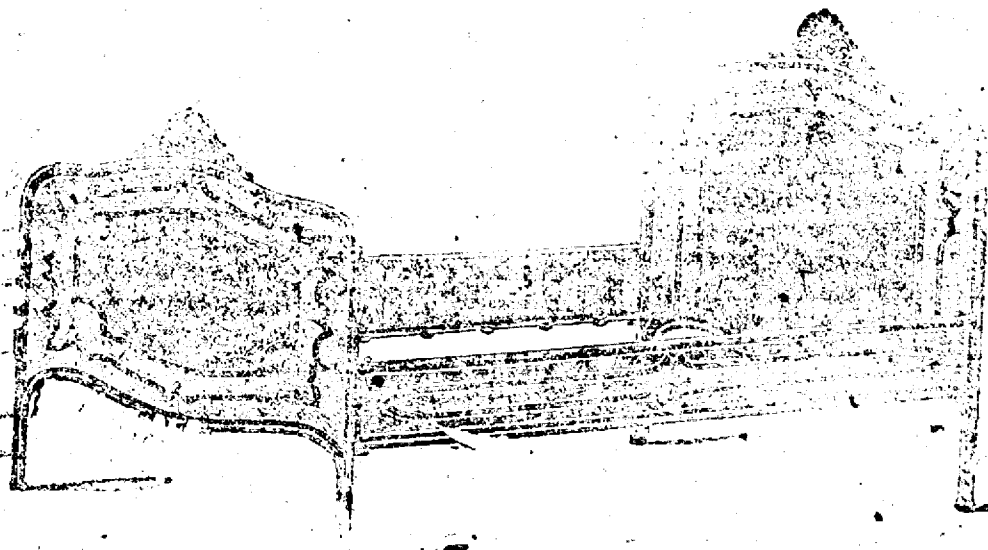
Van szerencsém a t. vevőközönség b. tudomására hozni, mint minden évben úgy az idén is, hogy a vevő közönségnek alkalma legyen olcsó és jó árúhoz jutni több rakomány narancs és citromot hozattam. 1 drb. különlegesség Mandarin 8 fillér. Tíz láda egyszerre való átvételénél 5%-ék engedmény. Elk. halak, naponta üzletemben, pénteki napon halpiac-téri sátramban nagy választékban a legolcsóbb árban kaphatók. Nemes és nagy halakat a vevő közönség kívánataira legolcsóbb árban szerzem be, ezek nálam előzőleg megrendelendő. Ajánlom továbbá 100 kg-r kassai kaposzta 5 K. 100 kg-r nyíri rózsaburgonya 8-50 K. 1 kg-r. Kassai torma 60 fillér. 1 Elgr. I. rendű dió 80 fillér. Déli gyümölcsök minden fajta a legolcsóbb árban. Vidéki rendelések legpontosabban eszközöttek. Üzletem péntek estétől szombat estig zárva. A t. vevőközönség szíves pártfogását kérve, tisztelettel 2861 Luttwák József.

Használt

Ólom

megvételre kerestetik

Alapított 1893-ik évben.

...és lényező tanácsok... 285

FOG-

fémek, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színevel azonos porcellánból.

FOG-

koronák, hidak, egész fogsorok szápadlás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból.

FOG-

kövek eltávolítása, fogakfehérítése és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása.

FOGHUZÁS. Tízéves éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban nemkülönben Amerikában a leghíresebb fogspeciálístáknál mint asistens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkeltebb műszerrel van felszerelve, elég garanciát nyújtok, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megtehetőek.

JACOBI GYULA vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17.

TELEFON: 10-11. SZÁM. 167

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

Igazi uriember"-nek a kiadóba „Ideál"-tól. 408

Intelligens

modoru fiatalember, jobbmódu kér protektornak valamely eladható alkalmazás megszerzéséért. Leveleket „műparos" jellegére a kiadóhivatalba kér. 406

ALKALMAZÁST NYER.

Egy fiatal

szoptatós dajka jó fizetéssel, azonnal felvétetik. Marosparti Áruházba Forray utca. 402

Fiatal fűszeres

és csemegekereskedőségét azonnali belépésre kerestetik. Babcsányi Ferenc-nél Temesvár. 379

Házmesternek

lehetőleg gyermektelen és oly házaspár kerestetik, hol a férfi otthon is üzhető mesterséget folytat. Bővebbet a kiadóhivatalban. 398

Keresek

vegyeskereskedésembe fiatal segédet ellátás és husz korona havi fizetéssel. Weisz Mór Székudvar. 398

ALKALMAZÁST KERES.

Teljes

gyakorlattal bíró egyén béresgazda, vagy kulcsári állást keres, ki a román és magyar nyelvet bírja. Cím a kiadóba. 395

KIADÓ LAKÁS.

Elegánsan

butorozott külön bejárattal szoba a főtéren, azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 401

Kiadó

Illés-utca 10. számú házukban (sarokház) több — egy szoba és konyhából álló — lakás azonnal kiadó. Ertekezhetni Kneffel Károly és Fia szénnagykereskedő cég irudájában, Boros Béni-tér 2. szám. 399

Elegánsan

butorozott szoba előszobával február 1-re kiadó. Özv. Rosenberg Karolyné, Asztalos Sándor-u. 1. sz. 400

Az Erzsébet királyné-köruton

Salac-park mellett egy 5, esetleg 6 szobás lakás május hó 1-re kiadó: — Ugyanott azonnal kiadó egy utca es udvari szobából álló külön bejárattal butorozott lakás. Üdülőzónáknál lehet. Erzsébet körut 15. földszint. 404

Orosy-utca 8. szám

alatt 2 szobás lakás, központi fűtéssel és állandó melegvíz ellátással, február hó 1-re kiadó. 349

Belvárosban

közel eső Illés-utcai 51a. számú magánház, kert, 3 szoba, konyha és mellékhelyiségekkel, azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 5498

Modern

villany- és gázvilágítással berendezett két szoba, fürdőszoba- és mellékhelyiségekkel álló utcai lakás május 1-től kiadó. Bővebbet Dr. Angeinál városháza. 378

Kiadó

Asztalos S.-u. 2-3. sz. alatt 2 utcai, 1 udvari, hálófülke és fürdőszobából álló II. emeleti lakás a szükséges mellékhelyiségekkel, 1915. február 1-re. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Kiadó!

Csinos, kényelmes két szobás kertli lakás fürdőszobával, mellékhelyiségekkel Rákóczi-utca 25. szám alatt. 387

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Egy szoba butor

azonnal eladó. Arpád-tér 2. I, 11. Ertekezni 11-12 közt. 405

Náder Gyula és Fia

késműves és villanyszerelési üzlete Weltzer János-u. 11. Mindennemű javítások és felszerelések, hajnyíró-gépek és borotvák korszerűlése legpontosabban eszközölköttek. 148

Használt.

nyerag megvételeire kerestetik. Karolina-u. 7. 392

Ajánlok

Aussigl rézgáncot csak eredeti hardokban napi áron. Roth József, Eötvös-utca 8. sz. Telefon 68. 391

„Qui Si Sana“

a világ legszebb női harisnyája kapnató seiyem, flor és fit d' Cos seban. Bárony pántos cipő párja 5 kor. 10 fillér. Cipő Tézede Apollo mozi mellett. 5161

Burgonya,

kitűnő ízű, kisebb-nagyobb mennyiségben, hashoz szállítva kapható Niederhauser Gyula gazdasága Arad, postafiók 168. 5260

ÜZLETEK.

Többrendbeli

helyi és vidéki vendéglői üzlet elszámolásra kiadó. Fevilágosítás az Aradi Pincér együletben kapható, Vörösmarty-utca 8. 385

INGATLAN.

Eladó szőlő.

Kovácsiban fekvő 20 katasztrális hold szőlő minden elfogadható ártért eladó. Cím a kiadóban. 378

A legdivatosabb

levélpapírok

a leg'csóbb árban beszerezhetők

Jámbor Antal

papír és írószerüzletében Arad, Andrassy-tér 3. (Tabajdi-utcai oldal)

Telefon szám 1022. 1291

Ad. 4. és 6/1915.

Ujabb felhívás

az adózó közönséghez.

Ismételve felhívunk mindazokat, kik a III. és IV. oszt. kereseti adóra vonatkozó vallomásukat a már közzétett határidőben be nem adták, hogy ezt a vallomásukat 8 nap alatt annyival inkább

Röhögés, rekedtség és elnyálkásodás

ellen megbízható és legjobb hatású szer a

Tussinal-cukor

Ara 70 fillér.

Tussinal-tea

Ara 50 fillér.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget deszficiálja, utóíze igen kellemes. Ara egy porcellán-szelencének 60 fillér.

A mértéktelen dohányzás-szenvedély

legbiztosabb, legegészségesebb és legkellemesebb ellenszere a

Menthol - cigaretta

1 darabnak az ára, mely hosszú időre elég: 1 korona.

Fejtorpát

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedül ily szer, a világhírű „Tegerit" korpa-kenőcs.

Ara egy tégelynek 2 korona.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrassy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

adják be, mivel ellenkező esetben adójuk a törvényben meghatározott súlyos következmények terhe alatt — hivatalból fog megállapítani.

Arad, 1915. január 21.

A városi adóhivatal.

Özv. Jiraszek Lajosné saját termésű elsőrendű tiszán kezelt ménesi vörös és pecsenye

ó borai

zárt palackokban kaphatók **Kosztka Gusztáv és fia** cégnél Arad, Vörösmarty-u. 3.

Nagy-bani rendezések a termelőknél Arad, Teleky-u. 24. eszközölkölk.

Garai Károly,

vas- és rézbutor készítő **ARADON,**

József főherceg-ut II. sz. Karolina-utca sarok.

Ajánlok: Vas- és rézbutorokat, sodrony ágybetéteket, sodrony kocsit-üléseket, gyermekágy és gyermek-kocsikat, réz-karnisokat, mosdó-asztalokat felszerelve, összeszukható ágyakat és madracokat. Szállodal és kávéházi, kórház és intézetek berendezését. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát a legjutányosabb árak mellett. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölkölk. 301